

LITERATUURBULLETIN

Inhoud

Ontvangen/ 98

Recensies/ 99

Paulien van Haastrecht

Bleys, R. et al. (Red.) (2008). *Lief en Leed 3: Seks en relaties anders bekeken*/ 99

Luk Gijs

Bancroft, J. (Ed.). (2003). *Sexual development in childhood*/ 99

Hanneke de Graaf

Engels, R.C., Kerr, M., & Stattin, H. (2007). *Friends, Lovers and Groups*/ 101

Gaby van Damme

Soble, A., & Power, N. (2007). *The philosophy of sex: Contemporary readings – 5th edition*/ 102

Mechtild Höing

Wijk, A.Ph. van, Bullens, R.A.R., & Eshof, P. van den (Red.) (2007). *Facetten van zedencriminaliteit*/ 104

Charles Picavet

Kesteren, N. van (2007). *Positive and gay: Safer sex by principle*/ 106

Seksuologische Tijdschriften/ 108

Ontvangen

Diamond, D., Blatt, S.J. & Lichtenberg, J.D. (2007). *Attachment & Sexuality*. New York: Lawrence Erlbaum, 269 pag., US\$ 39,95.

McLaren, A. (2007). *Impotence. A cultural history*, Chicago: The University of Chicago Press, 332 pag., £ 15.50.

Rowland, D.L., & Incrocci, L. (2008). *Handbook of Sexual and Gender Identity Disorders*, New Jersey: John Wiley, 671 pag., £ 50.00.

Stinson, J.D., Sales, B.D. & Becker, J.V. (2008). *Sex Offending. Causal Theories to Inform Research, Prevention, and Treatment*, Washington: American Psychological Association, 278 pag., US\$ 69,95.

Recensies

Bleys, R. et al. (Red.) (2008). **Lief en Leed 3. Seks en relaties anders bekeken**. Antwerpen: Garant, 160 pag. € 20,00.

‘Seks en relaties anders bekeken’ is de ondertitel van het derde deel van Lief en Leed. De bundel is geen boek, maar ook geen magazine te noemen. Fors van formaat biedt het een combinatie van lijviger en luchtiger bijdragen over van alles wat met seksualiteit te maken heeft. De redactie licht toe die breedte (qua vorm en inhoud) bewust op te zoeken en een ‘handig hulpje’ te willen zijn om bij te blijven, voor lezers die niet dagelijks de seksuologische literatuur doorspitten. En tot slot geeft zij aan ‘immer paraat te staan om ons te verrassen’. Mooi! Goede *leads* voor mijn zoektocht door deze bundel. Kan de breedheid mij bekoren? Ben ik ‘bij’ na het lezen van dit Vlaamse werk met ook Nederlandse bijdragen? En bovenal: ben ik getroffen door de verrassing die de redactie voor de lezer in petto dacht te hebben?

Eerst maar even grofweg de bundel scannen. Na een eerste serie afwissende bijdragen volgt het dossier natuur-cultuur. Daarna weer een uitgebreide serie van diverse bijdragen.

De eerste serie bijdragen loopt uiteen, van een jaaroverzicht 2007 met een veelheid aan nieuwtjes. De discussie rondom de Amsterdamse holebi-puberboot, de Portugese abortuswet, de vergoeding voor het hpv-vaccin voor pubermeisjes in België en nog vele andere zaken passeren de revue. Vermoedelijk voor elke lezer goed voor een dosis aha-erlebnissen. Verder uitgebreide aandacht voor holebi’s in Polen, een essay over pornografische verbeelding (uiteraard met illustraties) en een indrukwekkende serie foto’s over Congolese tienermoeders. Daarnaast de niet eerder gepubliceerde resultaten van onderzoek naar seks onder vijftig plussers, van Ilse van de Velde en Els Messelis. Doen ze het nog die vijftigers, zestigers, zeventigers, tachtigers...? Hoewel de onderzoeksgroep niet aselekt is geworven, leveren de ruim duizend respondenten weldegelijk interessante gegevens, vooral omdat de zeventigplus groep in veel onderzoek niet in beeld is. Vijftigplussers hebben nog seks, zeker. De seksuele activiteit neemt wel af naarmate de leeftijd vordert, vanaf 70 is een kentering te zien. Het idee dat ‘het niet meer hoort’ begint in die groep opgeld te doen. De auteurs besluiten met de aanbevelingen dat er aandacht nodig is voor de aanvaarding van seks op hogere leeftijd (zowel bij de hogere leeftijdscategorieën zelf, als hun omgeving), dat gerichte voorlichting over seks op hogere leeftijd nodig is en dat de drempel naar hulpverlening verlaagd moet worden.

Dan volgt het dossier natuur-cultuur. Gender als thema komt uiteraard aan bod. Rudi Bleys loodst ons door de huidige stand van zaken in (wat zuiverder geformuleerd:) *nature-nurture* debat, simpelweg samen te vatten als: wat hebben we meegekregen in de genen en wat via onze opvoeding? Griet Vandermassen neemt het over met de vraagstelling in hoeverre de scheiding sekse en gender nog houdbaar is. Deze tweedeling berust op een denkfout, stelt de auteur. En ook: socialisatie leidt in hedendaagse westerse

samenlevingen eerder tot vermindering van genderverschillen. Interessante gedachte. Is het ook zorgelijk? Er wordt recentelijk steeds vaker stilgestaan bij bijvoorbeeld de feminisering van het onderwijs. Kunnen jongens nog wel opgroeien en ontwikkelen op een manier die het beste bij hun past? Ook de in de seksuele vormings sfeer zien we de aandacht voor meiden en jongens apart weer meer gearticuleerd raken. Verder interessante bijdragen over transseksualiteit, asexualiteit en twee interviews met deskundigen over het samenspel van seks, orgasme en hersenen en over het homo-gen.

En dan volgt weer een caleidoscoop aan uiteenlopende bijdragen. Maatschappelijk actuele thema’s komen ruim aan bod: anticonceptie, hiv-soa, meisjesbesnijdenis, abortuswetgeving, emancipatie van holebi’s, jonge seropositieven en echtscheidingsrecht. Verder van De Haas & Van Berlo een interessant artikel over ongewenst seksueel gedrag bij krijgsmacht en politie. Over bedrijfscultuur gesproken! In die zin had dit artikel best ook onder de paraplu natuur-cultuur (mits niet strikt opgevat als opvoeding) gepast. Datzelfde geldt ook voor het achtergrondstuk van Bleys over seksualiteit in Japan. Verder afwisselingen met luchtiger werk, zoals een gedicht van Rutger Kopland, een kort verhaal, aandacht voor de verbeelding van seks in de film en de verkiezing van het beste en slechtste erotische literaire fragment.

En dan tot slot: kwam ik zaken tegen die mij verrasten in deze bundel? Verrassend is (wederom) het concept van Lief en Leed als zodanig. Wetenschappelijk getinte bijdragen en bespiegelingen (onder meer die van Charles Picavet over seksuologische wetenschap) worden afgewisseld met luchtiger werk en aandacht voor maatschappelijk actuele thema’s. Qua bijdragen bracht het essay over ‘Wiskunde en seks’ een voor mij verrassende verbintenis. Jean Paul van Bendegem leidt ons langs bekende relaties zoals het gebruik van statistiek bij onderzoek maar ook langs modellen over de mate waarin mensen een geslaagde relatie kunnen aangaan. En in dit geval denk ik: modellen prima dat ze er zijn, maar een beetje *real life trial-and-error* blijft toch wel het allerleukste!

Kortom: deze bundel biedt voor elk wat wils. Als je de diepte in wilt zul je elders verder moeten lezen. Lief en Leed confronteert de lezer met een veelheid van thema’s die momenteel relevant zijn op het gebied van seksualiteit en relaties. In die zin helpt het zeker om ‘bij’ te raken. Het is een gevarieerd, aardig vormgegeven en lezenswaardig geheel, dat - in mijn geval - samen met een lekker lentesonnetje en een drankje goed was voor een genoeglijke combinatie.

Paulien van Haastrecht, cultureel antropoloog

Bancroft, J. (Ed.). (2003). **Sexual development in childhood**. Bloomington/Indianapolis: Indiana Univeristy Press, 502 pag., US\$ 59,95.

Dit boek komt voort uit een 3,5 daagse conferentie op het Kinsey-Instituut en is gepubliceerd binnen de bekende

seksuologische reeks van deze invloedrijke instelling, die in 1987 opende met het boek 'Masculinity/Femininity: Basic perspectives' (Reinisch et al., 1987). Daarmee is ook de aard van het boek bekend: specialisten belichten de verschillende aspecten van een seksuologisch fenomeen en worden becommentarieerd door weer andere specialisten; waarna er onderling gediscussieerd wordt. Het voordeel van deze benadering is dat het de lectuur levendig en gevarieerd maakt. Het nadeel is dat er vaak veel redactioneel werk gedaan is of gedaan zou moeten zijn om een dergelijke bundeling van artikelen en kanttekeningen te smeden tot een evenwichtig geheel. In dit deel van de reeks is seksualiteit van kinderen het centrale thema.

Het boek opent met een zeer leeswaardige bijdrage van de historicus Jenkins. Hij schetst hoe seksualiteit van kinderen doorheen verschillende historische periodes heel verschillend werd bejegend, zowel door samenlevingen als door de wetenschap. Wie daaraan mocht twijfelen: Zou anno 2008 hetzelfde gebeuren als in 1931 toen een 11 jarig meisje verdacht werd van seks met een 60-jarige man. Immers, 'dat soort meisje' had aanleiding gegeven en diende daarvoor veroordeeld te worden. Voor wetenschappers die denken dat ze niet beïnvloed worden door de samenleving in hun studie van seksualiteit van kinderen heeft Jenkins ook een duidelijke boodschap: Neen, u kunt zich niet onttrekken aan maatschappelijke invloeden in uw wetenschappelijk werk.

Na deze historische bijdrage is de methodologie van het onderzoek van seksualiteit van kinderen aan de orde. De hoofdthema's betreffen de ouders als een bron van de seksualiteit van hun kinderen, volwassen herinneringen aan seksuele ervaringen in de kindertijd, en het gebruik van computergestuurde interviews en meta-analyses om kinderseksualiteit en misbruik in de kindertijd in kaart te brengen. Boeiende hoofdstukken door bekende specialisten als bijvoorbeeld Meyer-Bahlburg en Hyde. Niet nieuw - maar nog steeds opmerkelijk - is de vaststelling van Graham dat nagenoeg alle retrospectieve data die beschikbaar zijn over herinneringen op volwassen leeftijd aan seksualiteit in de kindertijd data betreffen over seksueel misbruik en niet de 'normale' seksuele ontwikkeling.

Verfrissend en informatief zijn dan ook de bijdragen over de 'normale' seksuele ontwikkeling van kinderen in deel 3. Met bijdragen van Friedrich, Rademakers en collega's, Reynolds en collega's, Bancroft en collega's, en Bates en medewerkers. Friedrich evalueert de studies die gedaan werden met de Child Sexual Behavior Inventory. Zijn conclusie is duidelijk: "Research clearly indicates that children are sexual beings, and will exhibit a broad range of sexual behaviors in the absence of sexual abuse" (p. 119). Rademakers en collega's rapporteren over een exploratieve kwalitatieve studie bij 15 meisjes en 16 jongens door middel van een semi-gestructureerd interview van ongeveer 20 minuten naar lichaamsbewustzijn en lichamelijke intimiteit. De antwoorden van de kinderen, 8 à 9 jaar oud, waren te onderscheiden in drie patronen. Een groep (7 meisjes en 9 jongens) had een positieve opvatting over lichamelijke intimiteit, maar was niet geïnteresseerd in verliefd zijn. De tweede groep (6 meisjes en 5 jongens) had eveneens een positieve

opvatting over lichamelijke intimiteit, maar was evenzeer geïnteresseerd en geïnvolveerd in verliefd zijn. De derde en kleinste groep (2 meisjes en 2 jongens) leek zowel lichamelijke intimiteit als verliefdheid te vermijden. In een goed uitgewerkte bijdrage vergelijken Reynolds en collega's een studie onder 1869 studenten uit 1998-1999 met de vijftig jaar oudere Kinsey-studies. Fascinerend zijn de verschillen tussen de resultaten van beide studies én de gelijkenissen. Zo zijn er heel wat genderverschillen die relatief gelijk zijn in beide studies. Eén resultaat van deze vergelijking van deze twee studies wordt de lezer hier niet onthouden: "This would appear to indicate an increase in adolescent same-sex behavior in females, and a decrease in males, over the past 50 years" (p. 152). De bijdrage van Bancroft en collega's gaat verder met de vergelijking van de zelfde twee studies, maar focust op masturbatie als afhankelijke variabele. Wederom worden soms duidelijke gelijkenissen gevonden, maar ook duidelijke verschillen tussen beide studies. Bancroft en collega's concluderen dat masturbatie een belangrijke marker is van de seksuele ontwikkeling en in het bijzonder bruikbaar is voor het bestuderen van seksuele variabiliteit bij vrouwen. Dit deel wordt afgesloten door een bijdrage van Bates en medewerkers over een longitudinale studie, waarbij de ontwikkeling van seksualiteit van de kindertijd tot aan de leeftijd van 16/17 jaar in kaart wordt gebracht.

Waar dit derde deel westers van inslag is, verruimt deel 4 de horizon naar de crossculturele context. Deze crossculturele verruiming is mijns inziens een positieve eigenschap van dit boek. Al blijft ze - in de gepresenteerde onderzoeksdata - nog wel erg beperkt tot niet-blanke Amerikaanse kinderen. Gelukkig kijkt Frayser in haar overzicht crosscultureel en evolutionair verder. Haar conclusie is het overdenken waard: "Nevertheless, scientists have status in their role as experts who explain "natural" patterns of behavior. The evolutionary and cross-cultural evidence confirms that children are sexual beings. Past and present research within the United States substantiates the existence of normal sexual behavior among children. Will our cumulative knowledge as scientists modify the prevailing paradigm of sexual innocence? Will we assume the role of cultural authorities to provide perspective on and coherence to the variety of sexual models and experiences to which children and adults are currently subject?" (p. 271). Overigens bekruipt mij tegenwoordig regelmatig het gevoel dat vele Nederlandse en Vlaamse seksuologen zonder veel empirische onderbouwing ideologisch hebben besloten dat seksuele explicietheid (in de media) uit den boze moet zijn. Ik weet niet of ik dit antwoord op Fraysers vraag erg waardeer, maar twijfel er geen ogenblik aan dat Foucault er fíjntjes op zou wijzen dat de seksuologie wel degelijk een sociaal machtsmiddel is.

Deel 5 behandelt een bekend en controversieel thema: Retrospectieve studies naar de effecten van seksueel misbruik in de kindertijd op seksualiteit in de adolescentie. Met boeiende bijdragen van Laumann en collega's, Paul en medewerkers, en Fortenberry en collega's. Een rode draad in dit deel is de vraag of er directe lineaire effecten van seksueel misbruik zijn of dat er daarentegen uitsluitend contex-

tueel gemodificeerde effecten zijn. De antwoorden op deze vraag, zoals ook blijkt in commentaren van Finkelhor en Meyer-Bahlburg lopen nogal uiteen. Een van de redenen voor deze verschillende antwoorden is het verschillende theoretische kader dat door de discussianten gebruikt wordt. Wat ons brengt bij het zesde en laatste deel van dit boek: Theoretische perspectieven. Vooral nog is onze ‘theoretische power’ beperkt: “It seems that we know little about how much continuity there is or should be between childhood sexuality, especially as it relates to CSA, and adult sexual relationships. The necessity to locate human sexuality in multiple levels of influence makes it likely that there are many pathways to both sexually functional or satisfying and sexually troubled relationships. In addition, evolutionary forces may account for the relative vitality of effective sexual functioning” (Heiman et al., p. 416).

Dit interessante boek wordt afgesloten met twee algemene beschouwingen in een zevende deel met de veelzeggende titel “Toward a consensus”. Di Mauro stelt nog een keer vast, zoals velen voor haar reeds deden in dit boek, dat de Verenigde Staten ideologisch nog steeds het beeld koesteren van het seksueel onschuldige kind. De consequenties zijn tweevoudig: onze kennis van seksualiteit van kinderen en het onderzoek daarnaar zijn zeer beperkt door het tegenwerkende politieke klimaat; en het verspreiden en toepassen van de kennis die er is, botst op stevige maatschappelijke tegenwerking. Bancroft constateert bijna 100 jaar na Freuds drie verhandelingen over seksualiteit dat de methodes die gebruikt worden om seksualiteit van kinderen te bestuderen gekenmerkt worden door al te ernstige beperkingen. Nog erger is het gesteld met de theoretische stand van zaken: “Once again we need a theoretical model that adequately captures the complexity of the potential mediating mechanisms” (p. 453). Veel vooruitgang heeft de seksuologie blijkbaar niet geboekt op dit terrein.

Ik heb dit boek met veel plezier gelezen. Ondanks het feit dat het ondertussen vijf jaar oud is, durf ik het zeker aan te bevelen. Temeer daar er op dit terrein sindsdien niet zoveel nieuws onder de zon is (zie het overzicht van De Graaf & Rademakers, 2006). Bij het lezen had ik ook herhaaldelijk de associatie: en hoe zit dat met seksualiteit bij onze groeiende populatie tussen 50 en 100 (zie bijv. Lindau et al., 2007). Ongetwijfeld een thema voor een volgend deel in deze serie van het Kinsey Institute.

Luk Gijs, psycholoog

Literatuur

De Graaf, H. & Rademakers, J. (2006). Sexual behavior of prepubertal children. *Journal of Psychology and Human Sexuality*, 18, 1-21. (Bewerkt tot: De Graaf, H. & Rademakers, J. (2007). Seksueel gedrag en seksuele gevoelens van prepuberale kinderen. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 31, 184-194).

Lindau, S. T., Schumm, L. P., Laumann, E. O., Levinson, W., O’Muircheartaigh, C.A. & Waite, L. J. (2007). A study of sexuality and health among older adults in the United States. *New England Journal of Medicine*, 357, 762-774.

Reinisch, J.M., Rosenblum, L.A., & Sanders, S.A. (Ed.) (1987). *Masculinity/Femininity: Basic perspectives*. Chicago: University of Chicago Press

Engels, R.C., Kerr, M., & Stattin, H. (2007). **Friends, Lovers and Groups**. West Sussex: John Wiley & Sons, 179 pag., £ 85,00.

Peers (leeftijdsgenoten) zijn belangrijk tijdens de adolescentie. Adolescenten zijn gevoeliger voor de mening van leeftijdsgenoten dan welke andere groep dan ook. In tal van onderzoeken is de belangrijke rol van peers of de invloed ervan aangetoond. Het overgrote deel van deze onderzoeken is echter kwantitatief, cross-sectioneel en meestal beperkt tot een bepaalde groep leeftijdsgenoten, namelijk vrienden of klasgenoten. Dit boek legt (voor iemand die zich vooral met dergelijk onderzoek bezig houdt, soms pijnlijk) de beperkingen van dergelijke onderzoeksdesigns bloot. Het geeft een overzicht van een aantal recente vernieuwende studies en inzichten, die elk een witte plek in de bestaande kennis op dit terrein opvullen. Ondertussen wordt ook de bestaande literatuur over de invloed van leeftijdsgenoten in kaart gebracht.

Het boek lijkt qua vorm op een ‘special issue’ van een wetenschappelijk tijdschrift. Sommige van de bijdragen zijn meer vernieuwend of inspirerend dan andere. Zelf las ik met veel interesse de bijdrage van Dishion & Nelson. Op basis van observaties van interacties tussen jongeren werd een proces blootgelegd wat ten grondslag ligt aan de neerwaartse spiraal van probleemgedrag waar jongeren in terecht kunnen komen. Jongeren die toch al probleemgedrag vertonen voelen zich aangetrokken tot (en kiezen dus) vrienden die hetzelfde gedrag vertonen. Vervolgens versterken deze vrienden het probleemgedrag van de jongere door hier goedkeurend op te reageren. In survey-onderzoek is veelvuldig aangetoond dat jongeren en vrienden op elkaar lijken, bijvoorbeeld wat probleemgedrag betreft, maar ook qua seksuele ervaring. Dit wordt vaak geïnterpreteerd als zouden vrienden iemand onder druk zetten om hetzelfde gedrag te vertonen, of dat jongeren doen wat (ze denken dat) hun vrienden doen om erbij te horen. In dit boek wordt aangetoond dat de oorsprong van overeenkomst tussen vrienden - althans wat probleemgedrag betreft - vooral ligt in het *kiezen* van gelijkgestemden.

Daarnaast was ik erg onder de indruk van de (jaloersmakende) studie van Kerr, Stattin & Kiesner, waarin gebruik werd gemaakt van een “whole-city-design”. Alle jongeren tussen de 12 en de 18 in een kleine stad in Zweden werden in het onderzoek betrokken en deze jongeren werden ook nog eens 8 jaar lang gevolgd. Hierbij zijn alle belangrijke peers van de respondenten (dus niet alleen vrienden of klasgenoten, maar ook broers en zussen, liefdespartners) in kaart gebracht. Hierdoor kon worden aangetoond dat een groot deel van de leeftijdsgenoten die door jongeren zelf belangrijk worden gevonden, niet vrienden of klasgenoten zijn. Naarmate jongeren ouder worden, worden belangrijke leeftijdsgenoten steeds vaker buiten de klas of zelfs school

hen wat dan het basisconcept zou zijn van de filosofie van de seks. Veel aandacht gaat uit naar seksuele perversie en wat seksueel natuurlijk en onnatuurlijk is. Ook andere concepten als instemming en dwang worden besproken, wat betekent dat normatieve aspecten een belangrijk onderdeel uitmaken van de filosofie van de seksualiteit. De ethiek van de natuurwet stelt dat er een belangrijke connectie is tussen het natuurlijke van een wens of een act en zijn moraliteit, wat prompt ontkend wordt door filosofieën die de aanwezigheid van instemming en de afwezigheid van dwang benadrukken om een moreel oordeel uit te spreken over een seksuele wens of daad.

Een leuke, tot controversie leidende bijdrage is het hoofdstuk van Thomas Nagel over seksuele perversie. Ter illustratie enkele van zijn uitspraken: “Er kan iets geleerd worden over seks uit het feit alleen dat er een concept als ‘seksuele perversie’ bestaat”, of: “Beter slechte seks dan geen seks.” Vertrekkend vanuit een existentialistisch standpunt pogt hij ons begrip rond wat natuurlijk is en wat pervers te verdiepen. Hij doet een poging om een psychologische verklaring te geven van onnatuurlijke seks of seksuele perversie en hij probeert moraliserende uitspraken uit de weg te gaan maar benadrukt de fenomenologie: ‘Hoe is het om een geperverteerd seksueel verlangen te hebben?’. Voor Nagel resulteert een natuurlijke, psychologisch complete seksuele ontmoeting tussen mensen in een groeiende wederzijdse lichamelijke bij beide partners door een wederkerig bewustzijn van hun emotionele responsen. ‘Geaccidenteerde’ vormen hiervan constitueren de seksuele perversies zoals bij seks met levensloze objecten, met dieren of met jonge kinderen. Nagel benadrukt dat de perversie niet ligt in wat gebeurt maar wel in de psychologie van de persoon die de daad stelt en dat een belangrijk deel van de perversie zich situeert in zijn voorkeur voor afwijkende daden.

Tussen al de hot topics is ook een artikel afgedrukt van de hand van Karol Wojtyła, alias paus Johannes Paulus II, over periodieke onthouding, waarin deze een poging onderneemt om de ethiek van Immanuel Kant met zijn categorische imperatieven, de fenomenologie en het katholicisme als de derde theorie aan elkaar te breien.

Vanuit een strikt conservatief standpunt argumenteert Stanley Kurtz tegen een huwelijk tussen mensen van dezelfde sekse. In Amerika zijn één op zes van de ongehuwde koppels samengesteld uit dezelfde seks/gender partners. Volgens Kurtz leidt het huwelijk tussen mensen van dezelfde sekse tot polygamie en/of het hebben van veel liefjes. Waar andere theorieën een vooruitgang zien in de ontwikkeling van wettelijke omkaderingen voor alternatieven op het klassieke huwelijk, verwacht Kurtz daar alleen maar negatieve gevolgen van.

Het Kantiaanse perspectief loopt als een rode draad door heel wat essays in dit boek. Zo ook bij Thomas Mappes ‘Sexual morality and the concept of using another person’. Hij vetrekt van Kants maxime: ‘behandel de mens, noch uzelf noch een ander, nooit uitsluitend als een middel maar steeds tezelfdertijd ook als een doel’. Vandaar dat seksuele relaties moreel enkel toegelaten kunnen worden als ze gebeuren met een vrije en geïnformeerde instemming van de deelne-

mers. Mappes onderzoekt verschillende manieren waarop verkeerde informatie of regelrecht bedrog zowel als druk en dwang seksuele relaties kunnen verzuren. Hij komt tenslotte heftig op tegen seksuele exploitatie. Howard Klepper stelt dat Mappes niet ver genoeg gaat. Om echt aan het Kantiaanse principe te voldoen moet men niet enkel de instemming hebben maar ook hen achtingsvol benaderen en oog hebben voor hun behoeftes.

Alan Soble heeft het over het ‘Kantiaanse seksprobleem’. Dit stelt dat, als seksuele begeerte zo van aard is dat ze zich richt op een andere persoon als een object, als de ervaring van seksuele begeerte iemands rationaliteit en autonomie in gevaar brengt, als seksuele activiteit voornamelijk gebruik maken van de ander betekent voor uw eigen plezier, dan lijkt seks moreel verdacht of zelfs fout. Dit kan niet zo maar ongedaan gemaakt worden met de stelling dat we dan toch seks hebben of moeten hebben ‘om de bevolking verder te zetten’.

Alan Wertheimer stelt in ‘Consent and sexual relations’ fascinerende vragen: wat is een instemming, wanneer is er instemming en wanneer niet, wat is de morele kracht ervan. Wertheimer stelt dat de vraag of ‘ja’ ook ‘ja’ betekent een belangrijkere vraag is dan of ‘nee’ ook ‘nee’ betekent. Andere factoren dan de instemming alleen spelen hierin een rol.

Martha Nussbaum probeert in “‘Whether from reason or prejudice’: taking money for bodily services”, een provocerend essay, prostitutie te benaderen door analogieën te maken tussen een hoer en andere soorten van werkers, zoals bijvoorbeeld een fabrieksarbeidster, huispersoneel, een nachtclubzangeres, een filosofieprofessor, een masseuse enz. De stelling van Nussbaum is dat de meeste mensen hun lichaam verkopen, of tenminste het gebruik ervan, in ruil voor geld en we staan daar niet genoeg bij stil. Nussbaum’s argumentatie richt zich vooral op het wettelijke: ze probeert zeven argumenten te weerleggen die geopperd zijn om prostitutie te blijven criminaliseren.

In ‘Power, sex, and friendship in academia’ verkent Deirdre Golash het machts-onevenwicht in de seksuele relatie tussen leerkracht en student, een onevenwicht dat nooit ten volle kan uitgewist worden, zelfs al is er een goed niveau van vertrouwen en van communicatie tussen de partners.

Zoals u ongetwijfeld al zelf de opmerking gemaakt zult hebben, misschien zelfs doorspekt met enige ergernis, dat het boek een amalgaam is van zeer uiteenlopende thema- en opiniestukken, kan ik dat enkel bevestigen. Ik moet eraan toevoegen dat heel wat auteurs klaarblijkelijk van empirisch onderzoek weinig afweten, hooguit hier en daar wat cijfermateriaal aanhalen, zodat de kwalitatief wel erg verschillend wegende bijdragen zich zuiver op het vlak van de filosofie blijven bewegen. Maar kan men dit een boek met een titel als ‘de filosofie van de seks’ aanwrijven?

Bovendien is dit boek erg typisch geschreven op de Amerikaanse situatie en alhoewel de aangehaalde thematiek mutatis mutandis ook hier bij ons in de lage landen aanwezig is, zijn toch veel invalshoeken zo typisch voor de sociale, morele en politieke situatie ginds dat ze mij niet zomaar overplaatsbaar lijken. Misschien is de voornaamste

les na deze lectuur dat we best niet vergeten dat het goed is ook hier een morele invalshoek zijn waarde toe te kennen en ons theoretisch en/of therapeutisch werk kritisch vanuit een 'gezonde' waardeschaal te blijven evalueren. Het blijft een luchtige, verrassende, soms ergernis opwekkende maar al bij al een aangename ervaring om seksuologie eens vanuit een andere hoek te benaderen.

Gabriël Van Damme, psycholoog.

Wijk, A.Ph. van, Bullens, R.A.R. & Eshof, P. van den (Red.) (2007). **Facetten van zedencriminaliteit**. Den Haag: Reed Business Information, 563 pag., € 71,50.

Bijna vier op de tien vrouwen en zeven op de honderd mannen wordt ooit slachtoffer van seksueel geweld. Bijna een op de tien vrouwen maakt ooit een verkrachting mee. Het aantal bij de politie bekende daders staat echter in geen verhouding tot het aantal slachtoffers. Algemeen wordt aangenomen dat slechts van 5 – 20% van de seksuele delicten aangifte wordt gedaan. Criminologisch onderzoek naar daders van zedendelicten beperkt zich dan ook tot een zeer selecte groep. Over deze groep gaat het boek "Facetten van zedencriminaliteit", en de lezer dient deze beperking steeds in het achterhoofd te houden, aangezien de 43 verschillende auteurs die aan dit omvangrijke naslagwerk hebben meegewerkt hier zelden aan herinneren.

Ondanks dit voorbehoud biedt dit boek de student criminologie, de hulpverlener in de forensische psychiatrie of de geïnteresseerde leek een goed overzicht van de stand van zaken op zeer uiteenlopende terreinen als wetgeving, theorievorming, behandeling en beleid. In vijf delen en 33 hoofdstukken worden allerlei – de titel zegt het al – facetten van zedencriminaliteit belicht. De auteurs zijn bijna zonder uitzondering mensen die hun sporen in het veld meer dan verdient hebben.

In deel I wordt het onderwerp afgebakend. Prettig dat met de beschrijving van de normale seksuele ontwikkeling begonnen wordt, waardoor een helder referentiekader wordt geschapen. Daarna volgt een hoofdstuk over deviant seksuele opwindingspatronen, de parafilieën volgens de DSM IV. Niet alle parafilieën zien we terug in de politiestatistieken, want niet alles wat afwijkend is, is ook strafbaar. Een prettig leesbaar hoofdstuk zonder overdaad aan literatuurverwijzingen. Vervolgens geven O'Reilly, Carr & Bullens een helder overzicht over de voortschrijdende inzichten in de theorievorming. Inmiddels zijn er voor volwassen plegers goed bruikbare, verklarende modellen ontwikkeld die sturend kunnen zijn in de behandeling. De theoretische modellen voor jeugdige plegers zijn minder ver ontwikkeld, en tot nu toe vooral beschrijvend en niet verklarend van aard, wat mogelijk ligt aan de grotere heterogeniteit binnen deze groep. Onder de grote groep adolescente zedenplegers bevinden zich zowel jongeren met een problematische (seksuele) ontwikkeling, die al vroeg seksueel delicten plegen en daar zonder passende interventie mogelijk ook in de volwassenheid mee doorgaan, alsook jongeren waarmee ogenschijnlijk niet

veel aan de hand is en die toch (onder invloed van de situatie en de gelegenheid) over de grens gegaan zijn. Bij een aanzienlijke groep van de jeugdige zedendelinquenten blijft het plegen van zedendelicten dan ook beperkt tot de adolescentie. Na de theorie belicht het hoofdstuk van Mali de realiteit, althans voor zover deze in de politiestatistieken over plegers, delicttypen, plaatsen en tijdstippen van plegen verschijnt. Opmerkelijk vond ik de constatering dat nog niet de helft van alle zedenzaken opgelost wordt. Uiterst informatief is het hoofdstuk over de zedenartikelen in het wetboek van strafrecht: wat is nu eigenlijk strafbaar en hoe worden begrippen gehanteerd? Ontwikkelingen in visie en knelpunten in de wetgeving worden goed beschreven.

Deel II behandelt aangifte, opsporing, vervolging en berechting van verdachten van een zedendelict. Bij onbekende daders is daderprofilering relevant: op basis van wat bekend is over het specifieke geval, rekening houdend met wat bekend is over algemene typologieën is het bij daderprofilering de bedoeling om aanwijzingen te genereren die naar de dader kunnen leiden of die meer inzicht kunnen geven in de motieven van de dader en in diens persoonlijkheid. Opvallend dat er weinig kruisbestuiving lijkt te bestaan tussen de literatuur over dadertypologieën en de uitgebreide literatuur over risicotaxatie. Dit verbaast mij omdat een deel van de onbekende daders bij herhaling seksuele misdrijven pleegt, en in de literatuur over risicotaxatie veel bekend is over de kenmerken van plegers die in herhaling vallen. Na twee hoofdstukken over het verhoren van kinderen en de ethische kwesties die daarbij spelen - en waarbij vooral opvalt hoe weinig onderzoek er lijkt te bestaan naar de kwaliteit van deze verhoren - volgt een verontrustend hoofdstuk van Nicole Nierop. Zij beschrijft langs juridische en psychologische lijnen wat er zoal mis kan gaan bij het verhoren van volwassen verdachten. Met name de missers in de Puttense moordzaak zijn illustratief. Vrij technisch is het hoofdstuk over het lichamelijk forensisch onderzoek na een verkrachting of aanranding. Informatie die voor de forensisch arts in opleiding zeker nuttig is, maar informatie over hoe het slachtoffer te begeleiden ontbreekt volledig. Jammer want juist op dit vlak gaat het nogal eens mis, waardoor een lichamelijk onderzoek voor slachtoffers extra belastend kan zijn.

Deel III gaat in op diagnostiek, behandeling en invrijheidstelling van zedendelinquenten. Allereerst wordt ingegaan op de screening van jeugdige zedendelinquenten. Bij een deel van deze delicten gaat het om eenmalig gedrag dat te typeren is als grensoverschrijdend experimenteelgedrag. Maar bij een deel van deze minderjarige zedendelinquenten is er meer aan hand, en is er sprake van problemen in de seksuele, psychosociale of emotionele ontwikkeling die vroeg opgespoord en behandeld moeten worden. De eerste screening gebeurt bij de Raad voor de Kinderbescherming, waar na aanhouding alle minderjarige delinquenten worden aangemeld. Om de Raad hierbij te ondersteunen is een screeningsinstrument jeugdige zedendelinquenten (SIJZ) ontwikkeld, dat aanvullend op het basis raadsonderzoek (BARO) kan worden ingezet om meer zicht te krijgen op de specifieke seksuele problemen van de minderjarige. Helaas

Kesteren, N. van (2007). **Positive and gay: Safer sex by principle** [Proefschrift]. Maastricht: Universiteit Maastricht, 179 pag.

HIV is in Nederland een aandoening die voor het overgrote deel is beperkt gebleven tot een aantal bevolkingsgroepen: Migranten uit HIV-endemische gebieden en hun partners, injecterende drugsgebruikers en mannen met homoseksuele contacten. De laatste groep maakt ongeveer tweederde uit van het totaal aantal HIV-geïnfecteerden in ons land. Tot voor kort waren HIV-positieve homomannen niet of nauwelijks een expliciete doelgroep voor preventie, ondanks de theoretisch grote winst die er te behalen zou zijn als iedereen met HIV veilig zou vrijen. Door verbeterde medicatie zijn de kwaliteit van leven en de levensverwachting enorm verbeterd. Doordat dit ook gevolgen heeft voor het seksleven van HIV-positieven is deze groep opnieuw in de aandacht komen te staan.

Het proefschrift van Nicole van Kesteren beschrijft de opzet en evaluatie van een interventie voor HIV-positieve homoseksuele mannen. Zij past daarbij 'intervention mapping' toe, een protocol voor planmatige interventie-ontwikkeling. Dit begint met behoeften- en determinantenonderzoek, het uitwerken van doelen en determinanten en vervolgens het ontwikkelen, implementeren en evalueren van de interventie. Na een literatuuroverzicht over seksueel risicogedrag van HIV-positieve homomannen beschrijft Van Kesteren een kwalitatieve studie over de beleving van het seksleven met HIV en veilig vrijen. Voor dit onderzoek zijn 30 mannen uit Amsterdam, Rotterdam en Maastricht geïnterviewd. Zij spraken over de impact van HIV op hun seksuele leven, waarbij vooral werd ingegaan op risicogedrag en strategieën om het risico op HIV-infectie te beperken. Eén van de opvallende resultaten is dat seksuele problemen een grote rol spelen bij deze mannen. Deze problemen zouden mogelijk ook een rol spelen bij onbeschermd seks. Verder heeft de diagnose een enorme impact op het welzijn, maar ook op het seksleven van de geïnterviewde mannen. Veel van hen geven aan een periode helemaal geen seks gehad te hebben. De betekenis van veilig vrijen verandert ook. Het gaat niet meer om de eigen gezondheid, maar om het voorkomen van infectie van een sekspartner.

Na de kwalitatieve peiling is in een kwantitatief onderzoek gekeken welke determinanten daadwerkelijk verband houden met een positieve intentie tot condoomgebruik. Uit diverse theorieën zijn mogelijke determinanten gedisilleerd, namelijk attitudes, subjectieve norm, eigen effectiviteit, besef van consequenties van gedrag en het nemen van verantwoordelijkheid. Deze determinanten zouden via persoonlijke normen invloed hebben tot gedragsintentie. Naast persoonlijke normen kunnen ook seksuele motieven invloed hebben op de intentie. Dit model is getoetst aan de hand van een vragenlijst die is ingevuld door bijna 300 HIV-positieve homomannen. Het model werd bevestigd door het onderzoek, zowel voor vaste als voor losse partners. Helaas is een dergelijke kwantitatieve analyse niet gedaan met seksueel functioneren. Terwijl op basis van de kwalitatieve studie wel wordt gekozen voor een gecombineerde interventie,

gericht op zowel condoomgebruik als op prettiger seksueel functioneren. Juist voor seksuologen is een nadere uitwerking en onderbouwing van dit gedeelte van de interventie natuurlijk erg interessant.

En dan de 'proof of the pudding', de interventie. Er is gekozen voor een combinatie van zelfhulp (bibliotherapie aan de hand van een door Jan Schippers en Van Kesteren geschreven zelfhulp(gids) en motiverende interviews. Met deze strategieën is eerder zowel ten aanzien van veilig vrijen als ten aanzien van seksueel functioneren succes geboekt. Deze methoden zouden leiden tot meer zelfregulering en daarmee tot een prettiger en veiliger seksleven. De interventie werd uitgevoerd door HIV-consulenten in behandelcentra die daarvoor werden getraind. Helaas bleek de interventie haar doelen niet te bereiken, noch op determinanten, zelfregulerend en voorbereidend gedrag, noch op de primaire uitkomstmaten, vermindering van seksuele problemen en onbeschermd seks.

Goed geplande, uitgevoerde en geëvalueerde interventies zijn schaars. Als er al over interventies wordt gepubliceerd gaat het meestal om succesvolle interventies die hun doel bereiken. Toch zijn juist de 'mislukkingen' ook bijzonder leerzaam, al is het maar om enige nuance aan te brengen in de boodschap dat planmatige opzet van een interventie de beste garantie is van effectiviteit. Misschien is dat zo, maar een planmatig opgezette interventie hoeft niet per se effectief te zijn, zoals dit proefschrift aantoont. Alleen daarom al ben ik blij met dit proefschrift. Veel te vaak eindigt dit soort belangrijke informatie in obscuriteit. Verder bevat het veel informatie over homoseksuele homomannen met HIV. Vooral het kwalitatieve hoofdstuk maakt de problemen van deze mannen inzichtelijk.

Dan blijft nog de vraag over hoe het komt dat effecten zijn uitgebleven van deze interventie. Volgens mij is het niet zo dat de kwaliteit van het voorbereidende onderzoek onvoldoende zou zijn. De hoofdstukken zijn niet voor niets eerder verschenen in toonaangevende tijdschriften. Ook de keuze voor de aard van de interventie (bibliotherapie en motiverende gespreksvoering) is goed onderbouwd. Waarom dan toch geen effecten? Het proefschrift gaat in op mogelijke tekortkomingen van de opzet en uitvoering van de interventie. Ik denk echter dat er meer aan de hand zou kunnen zijn. Het is mogelijk dat bij homoseksuele mannen een plafondeffect is bereikt van de effecten die condoominterventies kunnen hebben op determinanten en gedrag. Al vóór de infectie worden de homoseksuele mannen zo uitgebreid voorgelicht dat verzadiging is opgetreden. Als er daarna al gedragsverandering te verwachten is, dan zal die veroorzaakt worden door de diagnose, niet door nog meer voorlichting of goedbedoelde gedragsbeïnvloeding. Ook uit een recente meta-analyse van Johnson e.a. (2006) blijkt dat van de HIV-positieven de mannen met homoseksuele contacten het moeilijkst te beïnvloeden zijn.

En nu? Geven we op om HIV-positieve homomannen te ondersteunen om veiliger te vrijen? Of is er iets anders nodig? Helaas geeft dit project geen duidelijk idee in welke richting we het zouden moeten zoeken. In ieder geval lijkt opnieuw een dergelijk uitgebreid project niet zinvol, zolang

we geen aanwijzingen hebben over hoe deze doelgroep beter te bedienen valt. Vooralsnog lijken kleinschalige uitprobeerprojecten (pilots) meer voor de hand te liggen. Misschien kunnen op die manier nieuwe veelbelovende strategieën ontwikkeld worden.

Charles Picavet, psycholoog

Literatuur

Johnson, B.T., Carey, M.P., Chaudoir, S.R., & Reid, A.E. (2006). Sexual risk reduction for persons living with HIV: Research synthesis of randomized controlled trials, 1993 to 2004. *Journal of Acquired Immune Deficiency Syndromes*, 41, 642-650.

Seksuologische tijdschriften**Archives of Sexual Behavior, 2008, 37, (2)**

- Vern L. Bullough (1928–2006)
E.J. Haerberle 205
- Sex differences in response to visual sexual stimuli: A review
H.A. Rupp, & K. Wallen 206
- Sex differences in visual attention to erotic and non-erotic stimuli
A.D. Lykins, M. Meana, & G.P. Strauss 219
- Gender differences in response to sexual expectancies and changes in sexual frequency: A short-term longitudinal study of sexual satisfaction in newly married couples
J.K. McNulty, & T.D. Fisher 229
- Predicting sexual problems in women: The relevance of sexual excitation and sexual inhibition
S.A. Sanders, C.A. Graham, & R.R. Milhausen 241
- Factors that influence sexual arousal in men: A focus group study
E. Janssen, K.R. McBride, W. Yarber, B.J. Hill, & S.M. Butler 252
- Prevalence of masturbation and associated factors in a British national probability survey
M. Gerressu, C.H. Mercer, C.A. Graham, K. Wellings, & A.M. Johnson 266
- 8–13 Hz fluctuations in rectal pressure are an objective marker of clitorally-induced orgasm in women
J.J. van Netten, J.R. Georgiadis, A. Nieuwenburg, & R. Kortekaas 279
- Good enough to eat
F. Pfäfflin 286
- “If sex hurts, am I still a woman?” The subjective experience of vulvodynia in hetero-sexual women
K. Ayling, & J.M. Ussher 294
- Treatment of gay men for post-traumatic stress disorder resulting from social ostracism and ridicule: Cognitive behavior therapy and eye movement desensitization and reprocessing approaches
D.J. Carbone 305
- A psychoeducational intervention for sexual dysfunction in women with gynecologic cancer
L.A. Brotto, J.R. Heiman, B. Goff, B. Greer, G.M. Lentz, E. Swisher, H. Tamimi, & A. Van Blaricom 317
- A brief decisional balance intervention increases motivation and behavior regarding condom use in high-risk heterosexual college men
J.W. LaBrie, E.R. Pedersen, A.D. Thompson, & M. Earleywine 330
- Observance of the laws of family purity in modern-orthodox Judaism
M.A. Guterman 340

Culture, Health & Sexuality, 2008, 10, (3)

- Children in planned lesbian families: Stigmatisation, psychological adjustment and protective factors
H.M.W. Bos, & F. van Balen 226
- Sharing beliefs: What sexuality means to Muslim Iranian women living in Australia
E. Merghati Khoei, A. Whelan, & J. Cohen 237
- Building stakeholder partnerships for an on-site HIV testing programme
W.J. Woods, K. Erwin, M. Lazarus, H. Serice, O. Grinstead, & D. Binson 249

- M4M chat rooms: Individual socialization and sexual autonomy
T.C. Sanders 263
- Social and cultural dimensions of pregnancy and childbirth in eastern Turkey
A.Ö. Boyaciolu, & A. Türkmen 277
- Sexual responses to living with HIV/AIDS in Lom, Togo
A.R. Moore, & F. Amey 287
- HIV prevention and low-income Chilean women: Machismo, marianismo and HIV misconceptions
R. Cianelli, L. Ferrer, & B.J. McElmurry 297

International Journal of Impotence Research, 2008, 20, (2)

- Pharmaceutical companies could serve their own interests by supporting research on the efficacy of psychotherapy on premature ejaculation
D. Rowland, S. Cooper, & L. Macias 115
- Early penile rehabilitation following radical prostatectomy: Cleveland clinic experience
R. Raina, G. Pahlajani, A. Agarwal, & C.D. Zippe 121
- ‘Off-label’ drug use in sexual medicine treatment
B. Fallon 127
- ‘Off-label’ drug use: An FDA regulatory term, not a negative implication of its medical use
W.A. Meadows, & B.D. Hollowell 135
- Daily use of phosphodiesterase 5 inhibitors for erectile dysfunction and lower urinary tract symptoms
H. Pimentel, M. Wald, & C. Niederberger 145
- Cutaneous microcirculatory function predicts the responsiveness to tadalafil in patients with erectile dysfunction and coronary artery disease
J.-W. Park, B. Leithäuser, C. Mrowietz, & F. Jung 150
- Hypogonadism is associated with overt depression symptoms in men with erectile dysfunction
A.A. Makhlof, M.A. Mohamed, A.D. Seftel, & C. Neiderberger 157
- Does early morning versus late morning draw time influence apparent testosterone concentration in men aged 45 years? Data from the Hypogonadism In Males study
A. Guay, M.G. Miller, & C.L. McWhirter 162
- Immediate- and late-hemodynamic coronary effects of tadalafil in men with erectile dysfunction and coronary artery disease
F. Bellotto, M. Ruscazio, G. Bonanni, R. Montisci, A. Cutolo, C. Sarais, T. Setzu, A. Borrini, & S. Iliceto 168
- Improvement of erectile function with Prelox: A randomized, double-blind, placebo-controlled, crossover trial
R. Stanislavov, V. Nikolova, & P. Rohdewald 173
- Erectile dysfunction in spinal cord-injured men: Different treatment options
M.N. Moemen, I. Fahmy, M. AbdelAal, I. Kamel, M. Mansour, & M.M. Arafa 181
- The impact of formulary replacement of sildenafil by vardenafil at a local VA hospital
M. Singh, & A.D. Seftel 188
- Magnetic resonance imaging as a potential tool for objective visualization of venous leakage in patients with veno-occlusive erectile dysfunction
D.G. Kurbatov, Y.Y. Kuznetsky, S.V. Kitaev, & V.A. Brusensky 192
- Sexual foreplay incontinence in men with erectile dysfunction after radical prostatectomy: A clinical observation
A. Guay, & A.D. Seftel 199

Long-term continuous sildenafil treatment ameliorates corporal veno-occlusive dysfunction (CVOD) induced by cavernosal nerve resection in rats
I. Kovanecz, A. Rambhatla, M. Ferrini, D. Vernet, S. Sanchez, J. Rajfer, & N. Gonzalez-Cadavid 202

Efficacy of changing testosterone gel preparations (AndroGel or Testim) among suboptimally responsive hypogonadal men
E.D. Grober, M. Khera, S.D. Soni, M.G. Espinoza, & L.I. Lipshultz 213

The frequency of sexual dysfunctions in male partners of women with vaginismus in a Turkish sample
S. Dogan, & M. Dogan 218

Incisional corporoplasty for the correction of congenital penile curvature: A review of two suturing techniques
H. Ghanem, & R.M. Shamloul 222

To study hypoactive sexual desire disorder in a fragile X carrier female successfully treated with local testosterone application
S. Raza, M. Baig, J. Ali, & S. Rizvi 226

Journal of the History of Sexuality, 2007, 16, (2)

The Peirce brothers, John Addington Symonds, Horatio Brown, and the boundaries of defending homosexuality in late-nineteenth-century Anglo-America
W. Pencak 202

Purgatory, punishment, and the discourse of holy widowhood in the high and later middle ages
K. Clark 213

Policing sex in Germany, 1882-1982: A preliminary statistical analysis
E.R. Dickinson 222

Free for all lesbians: Lesbian cultural production and consumption in the United States during the 1970s
H. Murray 231

Discophobia: Antigay prejudice and the 1979 backlash against disco
G. Frank 240

Journal of the History of Sexuality, 2007, 16, (3)

Special Issue: Latin American Sexualities

Introduction to the Special Issue
R.A. Gutiérrez 202

Masturbation, salvation, and desire: Connecting sexuality and religiosity in colonial Mexico
Z. Tortorici 213

Women on top: The love magic of the Indian witches of New Mexico
R.A. Gutiérrez 222

Conjugal violence, sex, sin, and murder in the mission communities of Alta California
B.T. McCormack 231

Masculine friendships, sentiment, and homoerotics in nineteenth-century Mexico: The correspondence of José María Calderón y Tapia, 1820s-1850s
V.M. Macías-González 240

Plebeian masculinity and sexual comedy in Buenos Aires, 1880-1930
P. Ben 250

Sex and the security state: Gender, sexuality, and "subversion" at Brazil's Escola Superior de Guerra, 1964-1985
B. Cowan 260

"Obvious gays" and the state gaze: Cuban gay visibility and U.S. immigration policy during the 1980 mariel boatlift
S. Peña 270

Journal of the History of Sexuality, 2008, 17, (1)
 Special Issue: Masculinity and Homosexuality in Germany and the German Colonies, 1880-1945

Introduction: Gay German history: Future directions?
C. Whisnant 202

Racializing sex: Same-sex relations, German colonial authority, and Deutschtum
D.J. Walther 213

Colonial intimacy: The Rechenberg scandal and homosexuality in German East Africa
H.I. Schmidt 222

Male sexuality and psychological trauma: Soldiers and sexual disorder in World War I and Weimar Germany
J. Crouthamel 231

The rites of artgenossen: Contesting homosexual political culture in Weimar Germany
G. Ramsey 240

Queer eyes and Wagnerian guys: Homoeroticism in the art of the Third Reich
T. Pursell 250

Journal of Sex and Marital Therapy, 2008, 34, (1)

Premature ejaculation: Different pathophysiologies and etiologies determine its treatment
M.D. Waldinger 1

Are post-menopausal women "half-a-man"?: Sexual beliefs, attitudes and concerns among midlife Chinese women
D.C.Y. Ling, W.C.W. Wong, & S.C. Ho 15

Discrepancies between sexual desire and sexual activity: Gender differences and associations with relationship satisfaction
P. Santtila, I. Wager, K. Witting, N. Harlaar, P. Jern, A. Johansson, M. Varjonen, & N.K. Sandnabba 31

Assessing unwanted early sexual experiences in a South-African sample
L.J. Nicholas 45

Not all affairs are created equal: Emotional involvement with an extradyadic partner
E.S. Allen, & G.K. Rhoades 51

Psychotherapists' experience with clients who engage in consensual sadomasochism: A qualitative study
A.A. Lawrence, & J. Love-Crowell 67

Journal of Sex and Marital Therapy, 2008, 34, (2)

Female sexual function and its associations with number of children, pregnancy, and relationship satisfaction
K. Witting, P. Santtila, K. Alanko, N. Harlaar, P. Jern, A. Johansson, B. Von Der Pahlen, M. Varjonen, M. Igars, & N.K. Sandnabba 89

Sexual function in women from infertile couples and in women seeking surgical sterilization
H. Hentschel, D.L. Alberton, R.J. Sawdy, E. Capp, J.R. Goldim, & E.P. Passos 107

The impact of neurological illness on marital relationships
E.J. O'connor, M.P. McCabe, & L. Firth 115

Alexithymia, emotional instability, and vulnerability to stress proneness in patients seeking help for hypersexual behavior
R.C. Reid, B.N. Carpenter, M. Spackman, & D.L. Willes . 133

Persistent genital arousal disorder in women: Case reports of association with anti-depressant usage and withdrawal
S.R. Leiblum, & D. Goldmeier 150

Sexual dysfunctions in patients with neurodermatitis and psoriasis

S. Mercan, I.K. Altunay, B. Demir, A. Akpnar, & S. Kayaoglu 160

Journal of Sex and Marital Therapy, 2008, 34, (3)

The DSM criteria of sexual dysfunction: Need for a change

R. Balon 186

Do psychosexual factors play a role in the etiology of provoked vestibulodynia? A critical review

G. Desrochers, S. Bergeron, T. Landry, & M. Jodoin 198

Psychometric properties of the Psychotropic-Related Sexual Dysfunction Questionnaire (PRSexDQ-SALSEX) in patients with schizophrenia and other psychotic disorders

Á.L. Montejo, & F. Rico-Villademoros 227

Sexual dysfunction as related to severity of fatigue in women with CFS

A. Blazquez, E. Ruiz, A. Vazquez, T. Fernandez de Sevilla, A. Garcia-Quintana, J. Garcia-Quintana, & J. Alegre 240

Infertility-related perceptions and responses and their associations with quality of life among rural Chinese infertile couples

J.T.F. Lau, Q. Wang, Y. Cheng, J.H. Kim, X. Yang, & H.Y. Tsui 248

The unconsummated marriage: Its frequency and clinical characteristics in a sexual dysfunction clinic

Ö. Özdemir, F. Simsek, S. Özkardes, C. İncesu, & B. Karakoç 268

Journal of Sexual Medicine, 2008, 5, (3)

Quo vadis? The future of sexual medicine practice

J.P. Mulhall 509

Sexual function: Diagnosis and management of sexual dysfunction

..... 512

The role of pelvic floor physical therapy in the treatment of pelvic and genital pain-related sexual dysfunction (CME)

T.Y. Rosenbaum, & A. Owens 513

Microsurgical denervation of the spermatic cord

L.A. Levine 526

Current literature review

N.N. Kim, A.H. Clayton, M.L. Krychman, & H. Porst 530

Expression and distribution of cyclic GMP-dependent protein kinase-1 isoforms in human penile erectile tissue

E. Waldkirch, S. Uckert, K. Sigl, F. Imkamp, K. Langnaese, K. Richter, U. Jonas, M. Sohn, C. Stief, G. Wolf, & P. Hedlund 536

NADPH oxidase activation: A mechanism of hypertension-associated erectile dysfunction

L. Jin, G. Lagoda, R. Leite, R. Clinton Webb, & A.L. Burnett 544

Low-fat diet and exercise preserve eNOS regulation and endothelial function in the penis of early atherosclerotic pigs: A molecular analysis

B. Musicki, T. Liu, T. Strong, L. Jin, M.H. Laughlin, J.R. Turk, & A.L. Burnett 552

The effect of hyperbaric oxygen therapy on erectile function recovery in a rat cavernous nerve injury model

A. Müller, R. Tal, J.F. Donohue, Y. Akin-Olugbade, K. Kobylarz, D. Paduch, S.C. Cutter, B.J. Mehrara, P.T. Scardino, & J.P. Mulhall 562

Age of first sexual intercourse and acculturation: Effects on adult sexual responding

J.S.T. Woo, & L.A. Brotto 571

Erectile dysfunction and constructs of masculinity and quality of life in the multinational Men's Attitudes to Life Events and Sexuality (MALES) study

M.S. Sand, W. Fisher, R. Rosen, J. Heiman, & I. Eardley 583

Psychometric validation of a sexual quality of life questionnaire for use in men with premature ejaculation or erectile dysfunction

L. Abraham, T. Symonds, & M.F. Morris 595

Assessment of cerebrocortical areas associated with sexual arousal in depressive women using functional MR imaging

J.-C. Yang, K. Park, S.-J. Eun, M.-S. Lee, J.-S. Yoon, I.-S. Shin, Y.-K. Kim, T.-W. Chung, H.-K. Kang, & G.-W. Jeong 602

Measurement of the thickness of the urethrovaginal space in women with or without vaginal orgasm

G.L. Gravina, F. Brandetti, P. Martini, E. Carosa, S.M. Di Stasi, S. Morano, A. Lenzi, & E.A. Jannini 610

Brain activation areas of sexual arousal with olfactory stimulation in men: A preliminary study using functional MRI

J. Huh, K. Park, I.S. Hwang, S.I. Jung, H.-J. Kim, T.-W. Chung, & G.-W. Jeong 619

Side effects of pharmacotherapy on bone with long-acting gonadorelin agonist triptorelin for paraphilia

J. Hoogveen, & E. Van der Veer 626

Presence of a sexual problem may not affect women's satisfaction from their sexual function

F. Ferenidou, V. Kapoteli, K. Moisidis, I. Koutsogiannis, A. Giakoumelos, & D. Hatzichristou 631

Physician attitudes regarding hypoactive sexual desire disorder in a primary care clinic: A pilot study

V. Harsh, E. Lloyd McGarvey, & A.H. Clayton 640

Tibolone and transdermal E2/NETA for the treatment of female sexual dysfunction in naturally menopausal women: Results of a randomized active-controlled trial

E.A. Nijland, W.C.M. Weijmar Schultz, J. Nathorst-Boös, F.A. Helmond, R.H.W. Van Lunsen, S. Palacios, R.J. Norman, R.J. Mulder, & S.R. Davis for the LISA study investigators 646

The association between sexual function, pain, and psychological adaptation of men diagnosed with chronic pelvic pain syndrome type III

S. Aubin, R.E. Berger, J.R. Heiman, & M.A. Ciol 657

The effect of comorbidities and socioeconomic status on sexual and urinary function in men undergoing prostate cancer screening

N. Bhojani, P. Perrotte, C. Jeldres, N. Suardi, G. Hutterer, S.F. Shariat, & P.I. Karakiewicz 668

Remembered international index of erectile function domain scores are not accurate in assessing preoperative potency in candidates for bilateral nerve-sparing radical retropubic prostatectomy

A. Salonia, A. Gallina, A. Briganti, G. Zanni, A. Saccà, F. Dehò, P. Karakiewicz, G. Guazzoni, P. Rigatti, & F. Montorsi 677

Erectile dysfunction in men receiving methadone and buprenorphine maintenance treatment

R. Hallinan, A. Byrne, K. Agho, C. McMahon, P. Tynan, & J. Attia 684

Does management of erectile dysfunction after radical prostatectomy meet patients' expectations? Results of a national survey (REPAIR) by the French urological association

E. Chartier-Kastler, E. Amar, D. Chevallier, O. Montaigne, C. Coulange, J.-M. Joubert, & F. Giuliano 693

- Subarachnoid hemorrhage as complication of phenylephrine injection for the treatment of priapism in a sickle cell disease patient
H.H. Davila, J. Parker, J.C. Webster, J.L. Lockhart, & R.E. Carrion 1025

Journal of Sexual Medicine, 2008, 5, (5)

- Sexual function: Diagnosis and management of sexual dysfunction 1036
 Premature ejaculation: Current medical treatment and new directions (CME)
H. Sadeghi-Nejad, & R. Watson 1037
 Bartholin's cyst marsupialization
L. Lowenstein, & I. Solt 1053
 Current literature review
N.N. Kim, A.H. Clayton, M.L. Krychman, & H. Porst ... 1057
 Direct arterial anastomosis on corpora cavernosa penis in the therapy of erectile impotence. V. Michal, R. Kramar, J. Pospichal, and L. Hejhal
S. Glina, E.J. Meuleman, P.P. Leão, & I. Goldstein 1062
 Erectile dysfunction and dyslipidemia: Relevance and role of phosphodiesterase type-5 inhibitors and statins
M. Miner, & K.L. Billups 1066
 The use of old and recent DSM definitions of premature ejaculation in observational studies: A contribution to the present debate for a new classification of PE in the DSM-V
M.D. Waldinger, & D.H. Schweitzer 1079
 Contractile changes of the clitoral cavernous smooth muscle in female rabbits with experimentally induced overactive bladder
S.-C. Myung, M.-Y. Lee, S.-Y. Lee, S.-H. Yum, S.-H. Park, & S.-C. Kim 1088
 Sex steroids and leptin regulate the "first kiss" (KiSS 1/G-Protein-Coupled Receptor 54 System) in human gonadotropin-releasing-hormone-secreting neuroblasts
A. Morelli, M. Marini, R. Mancina, M. Luconi, L. Vignozzi, B. Fibbi, S. Filippi, A. Pezzatini, G. Forti, G.B. Vannelli, & M. Maggi 1097
 C-Type natriuretic peptide hyperpolarizes and relaxes human penile resistance arteries
A. Kun, I. Kiraly, J. Pataricza, Z. Marton, I. Krassoi, A. Varro, U. Simonsen, J. Gy. Papp, & L. Pajor 1114
 The functional and structural consequences of cavernous nerve injury are ameliorated by sildenafil citrate
J.P. Mulhall, A. Müller, J.F. Donohue, M. Mullerad, K. Kobylarz, D.A. Paduch, R. Tal, P.S. Li, L. Cohen-Gould, & P.T. Scardino, MD 1126
 High cholesterol feeding in C57/B1c6 mice alters expression within the VEGF receptor-ligand family in corporal tissue
D. Xie, S. Hazarika, A.J. Andrich, M.E. Padgett, C.D. Kontos, C.F. Donatucci, & B.H. Annex 1137
 Strain differences in susceptibility to in vivo erectile dysfunction following 6 weeks of induced hyperglycemia in the mouse
K. Chitale, & I. Luttrell 1149
 Adenosine actions are preserved in corpus cavernosum from obese and type II diabetic db/db mouse
F. Silva Carneiro, F.R.C. Giachini, V.V. Lima, Z.N. Carneiro, R. Leite, E.W. Inscho, R.C. Tostes, & R.C. Webb 1156
 Vaginal orgasm is associated with less use of immature psychological defense mechanisms
S. Brody, & R.M. Costa 1167

- Normal variations in personality are associated with coital orgasmic infrequency in heterosexual women: A population-based study
J.M. Harris, L.F. Cherkas, B.S. Kato, J.R. Heiman, & T.D. Spector 1177
 The inhibitory effects of nicotine on physiological sexual arousal in nonsmoking women: Results from a randomized, double-blind, placebo-controlled, cross-over trial
C.B. Harte, & C.M. Meston 1184
 Investigating women's preference for sildenafil or tadalafil use by their partners with erectile dysfunction: The partners' preference study
H.M. Conaglen, & J.V. Conaglen 1198
 Prevalence of sexual dysfunction in female outpatients and personnel at a Colombian hospital: Correlation with hormonal profile
S. Garcia, S. Moreno, & H. Aponte 1208
 Sexual function in well women: Stratification by sexual satisfaction, hormone use, and menopause status
S.L. Davison, R.J. Bell, M. LaChina, S.L. Holden, & S.R. Davis 1214
 Prevalence and correlates of three types of pelvic pain in a nationally representative sample of Australian men
M. Pitts, J. Ferris, A. Smith, J. Shelley, & J. Richters 1223
 Pure hypertriglyceridemia might be associated with erectile dysfunction: A pilot study
R. Heruti, Y. Arbel, A. Steinvil, S. Zarka, N. Saar, M. Kinori, G. Brenner, & D. Justo 1230
 Erectile dysfunction and men's health: Developing a comorbidity risk calculator
R. Shabsigh, M. Shah, & M. Sand 1237
 Sickle cell disease status and outcomes of African-American men presenting with priapism
N. Bennett, & J. Mulhall 1244
 Canadian and American sex therapists' perceptions of normal and abnormal ejaculatory latencies: How long should intercourse last?
E.W. Corty, & J.M. Guardiani 1251
 Management of distal extrusion of penile prosthesis: Partial disassembly and tip reinforcement by double breasting or grafting
O. Shaeer 1257
 An unusual staged labial rejuvenation
J.P. Di Saia 1263

Sex Roles, 2008, 58, (3-4)

- First-date scripts: Gender roles, context, and relationship
M.C. Morr Serewicz, & E. Gale 149
 "A story and a ring": Audience judgments about engagement proposals
D. Schweingruber, A.D. Cast, & S. Anahita 165
 Slurs, snubs, and queer jokes: Incidence and impact of heterosexist harassment in academia
P. Silverschanz, L.M. Cortina, J. Konik, & V.J. Magley 179
 The child gender socialization scale: A measure to compare traditional and feminist parents
J.E. Owen Blakemore, & C.A. Hill 192
 The importance of community context for young women's occupational aspirations
C.L. Baird 208
 Medical students' gender awareness: Construction of the Nijmegen Gender Awareness in Medicine Scale (N-GAMS)
P. Verdonk, Y.W.M. Benschop, H.C.J.M. De Haes, & T.L.M. Lagro-Janssen 222
 Training and mentoring of chemists: A study of gender disparity
S.A. Nolan, J.P. Buckner, C.H. Marzabadi, & V.J. Kuck ... 235

How undergraduate engineering students perceive women's (and men's) problems in science, math and engineering
H. Hartman, & M. Hartman 251

Gender subgroup self-categorization and gender role self-concept
U. Athenstaedt, C. Heinzle, & G. Lerchbaumer 266

Gender, video game playing habits and visual memory tasks
C.J. Ferguson, A.M. Cruz, & S.M. Rueda 279

Sex Roles, 2008, 58, (5-6)

What's in a name? Two approaches to evaluating the label feminist
A.B. Breen, & A. Karpinski 299

Temptation bias: Can self-enhancement limit the influence of gender stereotypes?
S. Garos, A.S. Kluck, J.K. Beggan, J. Martindale, A.E. Wheeler, & T. Lowery Zacchilli 311

Individual differences in gender development: Associations with parental sexual orientation, attitudes, and division of labor
M. Fulcher, E.L. Sutfin, & C.J. Patterson 330

Time use, time pressure and gendered behavior in early and late adolescence
M. Hilbrecht, J. Zuzanek, & R.C. Mannell 342

Children's gender-emotion stereotypes in the relationship of anger to sadness and fear
M. Parmley, & J.G. Cunningham 358

Choosing an endorser for a women's sporting event: The interaction of attractiveness and expertise
G.B. Cunningham, J.S. Fink, & L.J. Kenix 371

Adaptation of marketing activities to cultural and social context: Gender role portrayals and sexism in Spanish commercials
M. Royo-Vela, J. Aldas-Manzano, I. Küster, & N. Vila 379

Sexual double standards and sexually transmitted illnesses: Social rejection and stigmatization of women
G. Smith, K. Mysak, & S. Michael 391

Sociocultural predictors of physical appearance concerns among adolescent girls and young women from China
T. Jackson, & H. Chen 402

Japanese adults' sex role attitudes and judgment criteria concerning gender equality: The diversity of gender egalitarianism
M. Ui, & Y. Matsui 412

Effects of attire, alcohol, and gender on perceptions of date rape
T.W. Maurer, & D.W. Robinson 423

Male perpetrators' perspectives on intimate partner violence, religion, and masculinity
H.M. Levitt, R. Todd Swanger, & J.B. Butler 435

Sex Roles, 2008, 58, (7-8)

The UCLA body project II: Breast and body dissatisfaction among African, Asian, European, and Hispanic American college women
G.B. Forbes, & D.A. Frederick 449

Self-objectification and well-being: The impact of self-objectification on women's overall sense of self-worth and life satisfaction
A.E. Mercurio, & L.J. Landry 458

Pragmatic narratives of hysterectomy among Australian women
M. Markovic, L. Manderson, & N. Warren 467

Everyday victimization of adolescent girls by boys: Sexual harassment, bullying or aggression?
R. Shute, L. Owens, & P. Slee 477

Social influences on judgments of rape victims: The role of the negative and positive social reactions of others
A.L. Brown, & M. Testa 490

How lesbian and heterosexual parents convey attitudes about gender to their children: The role of gendered environments
E.L. Sutfin, M. Fulcher, R.P. Bowles, & C.J. Patterson 501

Turkish family members' attitudes toward lesbians and gay men
A. Oksal 514

The baby blanket or the briefcase: The impact of evangelical gender role ideologies on career and mothering aspirations of female evangelical college students
C. Warner Colaner, & S.M. Giles 526

Differences between and within genders in gender role orientation according to age and level of education
A. Calvo-Salguero, J.M.Á. García-Martínez, & A. Monteoliva 535

Consumer masculinity behavior among college students and its relationship to self esteem and media significance
A. Conseur, J.M. Hathcote, & S. Kim 549

Retrospective analysis of gender differences in reaction to media coverage of crisis events: New insights on the justice and care orientations
L.A. Mainiero, D.E. Gibson, & S.E. Sullivan 556

Gender differences in children's hero attributions: Personal hero choices and evaluations of typical male and female heroes
S.C. Holub, M.S. Tisak, & D. Mullins 567

Women as sex objects and victims in print advertisements
J.M. Stankiewicz, & F. Rosselli 579

Sex Roles, 2008, 58, (9-10)

Sexual harassment mythology: Definition, conceptualization, and measurement
K.A. Lonsway, L.M. Cortina, & V.J. Magley 599

Acquaintance rape scripts of women and men: Similarities and differences
M.D. Clark, & M.H. Carroll 616

Urban heterosexual couples' sexual scripts for three shared sexual experiences
D.W. Seal, M. Smith, B. Coley, J. Perry, & M. Gamez 626

Empowerment and powerlessness: A closer look at the relationship between feminism, body image and eating disturbance
R.D. Peterson, K.P. Grippo, & S. Tantleff-Dunn 639

The effect of thin ideal media images on women's self-objectification, mood, and body image
B. Harper, & M. Tiggemann 649

Thinking fat and feeling blue: Eating behaviors, ruminative coping, and depressive symptoms in college women
Z.A.T. Harrell, & B. Jackson 658

Perceived parental control and parent-child relational qualities in early adolescents in Hong Kong: Parent gender, child gender and grade differences
D.T.L. Shek 666

Am I the right candidate? Self-ascribed fit of women and men to a leadership position
J. Bosak, & S. Sczesny 682

Gender differences in condom use behavior? The role of power and partner-type
S.E. Woolf, & S.A. Maisto 689

Variations of gender–math stereotype content affect women’s vulnerability to stereotype threat <i>D.B. Thoman, P.H. White, N. Yamawaki, & H. Koishi</i>	702
Social status, not gender alone, is implicated in different reactions by women and men to social ostracism <i>M.A. Bozin, & J.D. Yoder</i>	713
Identity in action: Predictors of feminist self-identification and collective action <i>J.A. Nelson, M. Liss, M.J. Erchull, M.M. Hurt, L.R. Ramsey, D.L. Turner, & M.E. Haines</i>	721
The impact of family obligations on young women’s decisions during the transition to college: A comparison of Latina, European American, and Asian American students <i>S.R. Sy, & A. Brittan</i>	729
Rumination on sadness and dimensions of communality and agency: Comparing white and visible minority individuals in a Canadian context <i>M. Conway, G. Alfonsi, D. Pushkar, & C. Giannopoulos</i> .	738

Sexual & Relationship Therapy, 2008, 23, (2)

Sexual and relational wellbeing: Diversity and commonality <i>D. Higgins</i>	109
The association between unwanted early sexual experiences and sexual adjustment among Belgian and South African students <i>A.T. Revell, A. Vansteenwegen, L. Nicholas, & K. Dumont</i> 111	
Sexual dysfunctions of chronic schizophrenic female patients <i>I.V. Miclutia, C.A. Popescu, & R. S. Macrea</i>	119
Out of control sexual behaviours: A developing practice model <i>R.M. Salisbury</i>	131
Psychological functions in male-to-female transsexual people before and after surgery <i>B. Udeze, N. Abdelmawla, D. Khoosal, & T. Terry</i>	141
The impact of erectile dysfunction on female partners: A qualitative investigation <i>H.M. Conaglen, & J.V. Conaglen</i>	147
Relational aspects of maladaptive diaper-wearing and treatment with couples therapy <i>J.G. Caldwell</i>	157
Sexual and marital aspects of old age: An update <i>G. Trudel, V. Villeneuve, A. Anderson, & G Pilon</i>	161

Sexualities, 2008, 11, (1-2)

Studying sexualities for a better world? Ten years of sexualities <i>K. Plummer</i>	7
Visions of sexualities: Abstract and introduction <i>K. Plummer</i>	23
Visions of sexual politics <i>D. Altman</i>	24
Traps we set ourselves <i>J. Weeks</i>	27
Ordinary sex <i>S. Jackson</i>	33
Sexualities future, present, past . . . Towards transectionalities <i>J. Hearn</i>	37
The drive for sexual equality <i>G. Hekma</i>	46
People of darkness <i>A. Sinfield</i>	51
Prognosis: More pharmasex <i>L. Tiefer</i>	53

The pornography of reality <i>S. Hardy</i>	60
Analysing sexualities in the shadow of war: Islam in Iran, the west and the work of reimagining human rights <i>M. Waites</i>	64
Personal observations on changes in sexology by a formerly hesitant and fearful researcher who is now awed by the emergence of a vast and rapidly changing field <i>V.L. Bullough</i>	74
Abstract and introduction <i>R. Ryan-Flood</i>	79
Cool heads and hot hearts <i>D. Kulick</i>	80
Arguments, citations, traces: Rich and Foucault and the problem of heterosexuality <i>B. Schneider</i>	86
Compulsory sexuality and the desiring woman <i>H. Radner</i>	94
Locating economics within sexuality studies <i>J. Binnie</i>	100
Rethinking nationalism in relation to Foucault’s history of sexuality and Adrienne Rich’s ‘Compulsory heterosexuality and lesbian existence’ <i>D. Lewis</i>	104
Truths and (mis)representations: Adrienne Rich, Michel Foucault and sexual subjectivities in India <i>P. Boyce</i>	110
‘Taking it like a man’: Masculinity and barebacking online <i>G.W. Dowsett, H. Williams, A. Ventuneac, & A. Carballo-Diéguez</i>	121
The soldier and the terrorist: Sexy nationalism, queer violence <i>A. Kuntsman</i>	142
‘Elvis died and I was born’: Black African men negotiating same-sex desire in London <i>L. Doyal, S. Papparini, & J. Anderson</i>	171
Legalizing love in a cold climate: The history, consequences and recent developments of registered partnership in Scandinavia <i>J. Rydström</i>	193
Gay Asian sexual health in Australia: Governing HIV/AIDS, racializing biopolitics and performing conformity <i>A. Yue</i>	227
Negotiating social stigma among gay Asian men <i>M.K.-L. Poon, & P.T.-T. Ho</i>	245

Zeitschrift fur Sexualforschung, 2008, 21, (1)

Wenn Verhütung scheitert - Qualitative und quantitative Analysen zu Verhütungspannen bei Jugendlichen <i>S. Matthiesen</i>	1
Sexuelle Lebensqualität von Personen mit Intersexualität und 46,XY Karyotyp <i>V. Schönbacher, K. Schweizer, & H. Richter-Appelt</i>	26
Sexueller Kindesmissbrauch und die Wirkmacht der Kultur <i>D.F. Janssen</i>	56
Zyklusabhängigkeit mimischer Reaktionen auf erotische Bilder <i>R. Maß, R. Bauer, & K. Wolf</i>	76